MAVZU : MAKTABGACHA TA’LIMDA METODIKA FANLARINI O‘QITISH TEXNOLOGIYASIGA ZAMONAVIY YONDOSHUVLAR

REJA:

1. FANNI O’QITISHNING XORIJIY MALAKALARI BILAN TANISHISH.
2. TA’LIM MAZMUNINI BELGILOVCHI ME’YORIY XUJJATLAR.
3. O’QUV ADABIYOTLARI HAQIDA.

TA’LIM JARAYONINI REJALASHTIRISH PROFESSOR-O‘QITUVCHILAR FAOLIYATINING ASOSIY JIHATLARIDAN BIRI BO‘LIB HISOBLANADI. BUNDA AMALGA OSHIRILADIGAN CHORA-TADBIRLAR VAKUUM OSTIDA EMAS, BALKI TA’LIM MUASSASINING SHAROITIDAN KELIB CHIQQAN HOLDA BAJARILADI. PROFESSOR-O‘QITUVCHILARDAN ALBATTA ULAR FAOLIYAT KO‘RSATADIGAN TA’LIM MUASSASASI MADANIYATINI, TASHKILOTNING MAQSADINI VA DUNYOQARASHINI, INTILISHINI, QADRIYATLARINI VA XARAKTERINI TUSHUNISHI KUTILADI. MUASSASANING MADANIYATI VA QADRIYATLARI ALBATTA O‘QUV DASTURIGA TA’SIR KO‘RSATADI.

MAKTABGACHA TA’LIM METODIKASI TURKUM FANLARINI O‘QITISHDA O‘QITUVCHI MAZKUR BUYURTMALARNI AMALGA OSHIRISH UCHUN QUYIDAGI VAZIFALAR:

- **Maktabgacha ta’lim metodikasi turkum fanlarini o‘qitish jarayonida talaba-yoshlarni ma’naviy-ahloqiy tarbiyalash, ma’rifiy ishlarning samarali shakllari va usullarini ishlab chiqish va joriy etish;**
- **Maktabgacha ta’lim metodikasi turkum fanlardan tashkil etiladigan ta’lim-tarbiya jarayonida innovatsion va axborot-kommunikativ texnologiyalardan foydalanish;**
- **Maktabgacha ta’lim metodikasi turkum fanlarini o‘qitishda tayyorgarlikning modul tizimidan foydalangan holda o‘qitish jarayonini jadallashtirish;**

• xalqning boy ma’naviy va intellektual merosi va Umumbashariy qadriyatlar asosida maxsus ta’limning insonparvarlik yo‘nalishini
ta’minlash;

• Maktabgacha ta’lim metodikasi turkum fanlaridan ta’lim jarayonining o‘quv-metodik majmualar va didaktik ta’minotning yangi avlodi silabusni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish;

• milliy mustaqillik prinsiplari va xalqning boy intellektual merosi hamda umumbashariy qadriyatlar ustuvorligi asosida Maxsus ta’limning barcha darajalari va bo‘g‘inlarida talaba-yoshlarning ma’naviy va
ahloqiy fazilatlarini rivojlantirish;

• Maktabgacha ta’lim metodikasi turkum fanlarini o‘qitish jarayonida talaba-yoshlar ongi va qalbiga milliy g‘oya va mafkurani singdirish, ta’lim muassasalarida mafkuraviy tarbiyani bugungi kun darajasiga ko‘tarish;

• Ta’lim-tarbiya jarayonida ta’lim va tarbiyani uzviylashtirish orqali talabalarning barkamolligini ta’minlash, huquqiy, iqtisodiy, ekologik va sanitariya-gigiyenik ta’limi hamda tarbiyasini takomillashtirish;

MAZKUR BUYURTMALAR ASOSIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MAKTABGACHA TA'LIM PEDAGOGIKASI TURKUM FANLARINI O'QITISHGA ZAMONAVIY YONDOSHUVLAR MAVJUD

1. Maktabgacha ta'lim metodikasi turkum fanlarini o'qitish jarayoniga tizimli yondoshuv;
2. Maktabgacha ta'lim metodikasi turkum fanlarini o'qitish jarayoniga modulli yondoshuv;
3. Maktabgacha ta'lim metodikasi turkum fanlarini o'qitish jarayoniga innovatsion yondoshuv;
4. Maktabgacha ta'lim metodikasi turkum fanlarini o'qitish jarayoniga talaba shaxsiga yo'naltirilgan yondoshuv

TA’LIM MAZMUNINI BELGILOVCHI ME’YORIY HUJJATLAR. ILMIY PEDAGOGIK ADABIYOTLARDA TA’LIM MAZMUNINI SHAKLLANTIRISHNING QUYIDAGI UCH BOSQICHI KO‘RSATILADI:

1) umumiy nazariy bosqich;
2) o‘quv bosqichi;
3) o‘quv materialini o‘zlashtirish bosqichi,ya’ni, ta’lim mazmunining o‘quv rejasi, o‘quv dasturi va darsliklar kabi meyoriy hujjatlarda
o‘z ifodasini topishi.

O‘QUV REJASI — ME’YORIY HUJJAT HISOBLANIB (TA’LIM MUASSASASI SERTIFIKATI) QUYIDAGILARNI BELGILAYDI:

- o‘quv yili, chorak (semestr)lar va ta’tillarning davomiyligi;

- ushbu ta’lim muassasasida o‘rganiladigan o‘quv fanlari tartibi;

- o‘qish yillari bo‘yicha fanlarni taqsimlash;

- har bir fan bo‘yicha yaxlit ta’lim davri va har bir sinf (kurs)da fanlarni o‘rganishga ajratilgan soatlar hajmi;

- har bir fanni o‘rganishga ajratilgan haftalik soatlar hajmi;

- praktikumlar, ishlab chiqarish va pedagogik amaliyotlar hamda shu kabilarning davomiyligi.

O‘QUV DASTURI-MUAYYAN O‘QUV FANI BO‘YICHA BILIM, KO‘NIKMA VA MALAKALAR MAZMUNI, UMUMIY VAQTNI MUHIM BILIMLARNI O‘RGANILISHI BO‘YICHA TAQSIMLASH, MAVZULARNING KETMA-KETLIGINI BELGILASH HAMDA ULARNING O‘RGANILISH DARAJASINI YORITUVCHI MEYORIY HUJJAT.

DASTURDA O‘QUV MATERIALINING TA’LIMNING HAR BIR YILI VA HAR BIR SINF, KURS BO‘YICHA TAQSIMLANISHI TUZILISHI ASOSLAB BERILGAN. DASTURDA KO‘RSATILGAN BILIM, MALAKA VA KO‘NIKMALARNI O‘QUVCHILAR TOMONIDAN TO‘LA O‘ZLASHTIRILISHI O‘QITISH JARAYONI MUVAFFAQIYATLILIGI VA SAMARALILIGI MEZONLARIDAN BIRI HISOBLANADI.

NAMUNAVIY O‘QUV DASTURI U YOKI BU TA’LIM SOHASIGA NISBATAN DAVLAT TA’LIM STANDARTLARI TALABLARI ASOSIDA ISHLAB CHIQILADI. O‘QUV DASTURLARI QUYIDAGILARDAN IBORAT BO‘LADI:

- ushbu fanni o‘rganish maqsadlari, o‘quvchilarning bilim va malakalariga asosiy talablar, o‘qitish tavsiya etiladigan shakl va metodlari haqidagi tushuntirish xati;
- o‘rganilayotgan materialning tematik mazmuni;
- kursning alohida savollarini o‘rganishga o‘qituvchi sarflaydigan taxminiy soatlari hajmi;
- dunyoqarashni shakllantiruvchi asosiy savollari ro‘yxati;
- fanlararo va kurslararo bog‘liqlikni amalga oshirish bo‘yicha ko‘rsatmalar;
- o‘quv uskunalari va ko‘rgazmali qo‘llanmalar ro‘yxati;
- tavsiya etiladigan adabiyotlar

DARSLIK BIR VAQTNING O‘ZIDA HAM BARQAROR, HAM QULAY TARKIBIY TUZILMAGA EGA BO‘LISHI KERAK. DARSLIK BARQARORLIGIGA KO‘RA MUSTAHKAM ASOSGA EGA, MOBILLIGIGA KO‘RA EGA ASOSIY TUZILMAGA DAHL ETMAGAN HOLDA YANGI BILIMLARNI TEZLIKDA KIRITISH IMKONIYATINI NAMOYON ETADI. ULARGA QO‘YILADIGAN TALABLAR TURLI-TUMAN VA QARAMA-QARSHI BO‘LIB, MUKAMMAL DARSLIKLARNING YETISHMOVCHILIGI DOIMO HIS ETILADI. IQTISODIY RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA MUQOBIL, PARALLEL DARSLIKLAR NASHR ETILADI, SHU SABABLI O‘QITUVCHILAR VA O‘QUVCHILAR ULAR ORASIDAN ENG YAXSHILARINI TANLAB OLISH IMKONIYATIGA EGALAR.

DARSLIK O‘QUVCHILARNING TA’LIM JARAYONIDA, ONGLI RAVISHDA VA FAOL ISHTIROK ETISHLARI, O‘QUV MATERIALINI TO‘LA O‘ZLASHTIRISHLARINI TA’MINLASHI KERAK. ANA SHU MASALALARNI HAL ETISH YO‘LIDA DARSLIKLAR QUYIDAGI VAZIFALARNI BAJARADI:

1) motivatsion vazifa-bu vazifa o‘quvchilarni ushbu fanni o‘rganishga yo‘naltiradigan, ularda ishga pozitiv munosabati va qiziqishini shakllantiruvchi rag‘bat (sabab)larni hosil qilishdan iborat;

2) axborot vazifasi o‘quvchilarga axborotlarni yetkazish, samarali usullar yordamida ularning bilimlari hajmini kengaytirishga imkon beradi;

3) nazorat-tuzatish (mashq qilish) vazifasi-ta’lim jarayoni, uning natijalarini tekshirish, o‘quvchilarda o‘zini baholash va tuzatish layoqati hamda zarur bo‘lgan ko‘nikma, malakalarni shakllantirish uchun o‘rganish mashqlarini tavsiya etishni nazarda tutadi

4) muvofiqlashtirish vazifasi material ustida ishlash jarayonida ta’limning boshqa vositalari (xaritalar, ko‘rgazmali materiallar, diapozitiv va boshqalar)ni jalb etishni ifodalaydi;

5) rivojlantiruvchi –tarbiyalovchi vazifasi darslik mazmunining o‘quvchilarga ma’naviy-axloqiy ta’sir ko‘rsatishi, kitoblar bilan ishlash jarayonida ulardan mehnatsevarlik, faol fikrlash, ijodiy qobiliyat kabi sifatlarni shakllantirishdan iborat;

6) o‘qitish vazifasi darslik bilan ishlashda mustaqil bilim olish uchun zarur bo‘lgan konpekt yozish, umumlashtirish, asosiysini ajratib ko‘rsatish, mantiqiy eslab qolish kabi malaka va ko‘nikmalarni rivojlantirishga yordam berishida ko‘zga tashlanadi

TA’LIM MAZMUNI O‘QUV MATERIALI DARAJASIDA DARSLIKLAR BILAN BIR QATORDA TURLI XIL O‘QUV QO‘LLANMALARI: ADABIYOT VA TARIX XRESTOMATIYALARI, SPRAVOCHNIKLAR, MATEMATIKA, FIZIKA, XIMIYA BO‘YICHA MASALALAR TO‘PLAMLARI, GEORAFIYA, BIOLOGIYA BO‘YICHA ATLASLAR, TIL BO‘YICHA MASHQLAR TO‘PLAMLARI VA BOSHQALARDA OCHIB BERILADI. O‘QUV QO‘LLANMALARI DARSLIKNING BA’ZI TOMONLARINI KENGAYTIRADI VA ANIQ MASALALARNI HAL ETISH MAQSADIGA EGA BO‘LADI (AXBOROT, MASHQ QILISH, TEKSHIRISH).

E’TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT